

***Program wychowawczo- profilaktyczny Zespołu Szkół Ekonomicznych
im. Janusza Korczaka w Dębicy
na lata 2017- 2022***

PODSTAWY PRAWNE SYSTEMU WYCHOWANIA i PROFILAKTYKI W SZKOLE

1. Ustawa o systemie oświaty z dnia 7.09.1991 r. (Dz. U. z 2004 r. nr 256, poz. 2572 z późn. zmianami)- art.54 ust.2 pkt 1.
2. Karta Nauczyciela.
3. Konkordat
4. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej art. 48 ust. 1, art. 54 ust. 3-4, art. 70 ust. 1. Program polityki prorodzinnej państwa z dnia 17.11.1998 r.
5. Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526, z późn. zm., art. 33).
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół. (Dz. U. z 2001r., Nr 61 poz. 624 i Dz. U. z 2002r. Nr 10, poz. 96 oraz Dz. U. z 2003r. Nr 146, poz. 1416, z późn. zm.). Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 12 sierpnia 1999 r. w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (Dz. U. z 1999 r. Nr 67, z późn. zm.)
7. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 sierpnia 1996 r. w sprawie sposobu organizowania i prowadzenia działalności w zakresie promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym (Dz. U. Nr 112, poz. 537).
8. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Nr 35, poz. 230 i ost. zm. z 25 czerwca 2002 r. Dz. U. Nr 84, poz. 763).
9. Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 maja 1998 r. w sprawie przeciwdziałania i zwalczania zjawisk patologicznych wśród nieletnich.
10. Rezolucja Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 sierpnia 1997 r. w sprawie opracowania rządowego programu zapobiegania i eliminowania zjawiska wykorzystania seksualnego nieletnich (Monitor Polski Nr 50 poz. 476).
11. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczególnych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz. U. Nr 26, poz. 226).
12. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz. 535).

13. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. Nr 10, poz. 55).
14. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2010 r. Nr 33, poz. 178, z późn. zm.).
15. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)
16. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013 r., poz. 532).
17. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r., ze zmianami z 14 maja 2014 oraz 26 czerwca 2016 w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. 2012 Nr 0, poz. 977).
18. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2015 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U., poz. 1113).
19. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.
20. Ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r., poz. 59)
21. Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r., poz. 356).
22. Koncepcja Pracy Szkoły oraz Statut Szkoły (ewaluowane na bieżąco zgodnie z rozporządzeniami MEN).
23. Szkolny Zestaw Programów Nauczania.

Wprowadzenie

Najważniejszymi wychowawcami dla swoich dzieci są ich rodzice. Nauczyciele wspierają rodziców w procesie wychowania. Wspomagają wszechstronny i harmonijny rozwój uczniów, a uczniowie akceptują siebie i są otwarci na potrzeby drugiego człowieka. Żyją nie tylko z innymi, ale i dla innych.

Wychowanie to wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmocnione i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży” (art. 1 pkt 3 Ustawy Prawo oświatowe).

Profilaktyka to proces wspomagania człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczenie i likwidowanie czynników blokujących i zaburzających zdrowe życie. Profilaktyka wspomaga proces wychowania, a wychowanie tworzy integralną całość z wiedzą i kreowaniem umiejętności, poprzez które formuje się osobowość młodego człowieka.

Misja szkoły Misją Zespołu Szkół Ekonomicznych im. Janusza Korczaka w Dębicy jest wyrabianie dojrzałości społecznej i emocjonalnej młodzieży, ułatwiającej w przyszłości pełnienie różnych funkcji zawodowych i ról życiowych, podejmowanie działań na rzecz sukcesu szkoły i własnych osiągnięć oraz zapewnienie wszechstronnego rozwoju osobowości ucznia, jego wrażliwości i świadomości moralnej w oparciu o wartości ostateczne, podstawowe i życia codziennego.

Wizja szkoły Głównym celem wychowania będzie poznanie człowieka- siebie, a przez to osiągnięcie pełnej dojrzałości. Zadania wychowawcze realizowane w naszej szkole będą integrowały osobę ucznia : jego życie fizyczne, zdolności spostrzegania i kojarzenia,

aktywność intelektualną, życie uczuciowo- emocjonalne, wreszcie zdolność wyboru dobra i realizacji zamierzonych celów.

Realizację zadań wychowawczych, jakimi są przygotowanie do życia dorosłego i dalszej nauki, będziemy dokonywali przez dostarczanie uczniom aktualnej wiedzy naukowej o współczesnym świecie i wiedzy o kulturze.

Nieodłączną częścią procesu dydaktyczno- wychowawczego będzie edukacja europejska. Szkoła ukaże uczniom perspektywy własnego kształcenia w zakresie poszerzania wiedzy i rozwijania umiejętności tworzenia projektów umożliwiających współpracę i pracę w rzeczywistości gospodarczej i społecznej Unii Europejskiej.

Wyzwaniem dla obecnego kierunku wychowawczego w szkole jest spuścizna walk narodowowyzwoleńczych. W czasie I i II wojny walczyli i ginęli za Ojczyznę nauczyciele i uczniowie ówczesnej szkoły. Te idee były bardzo silnie związane z głębokimi tradycjami religijnymi w naszym regionie. Silna wiara katolicka nauczycieli i uczniów pomagała w ciężkiej pracy, walce i nauce.

Zadania wychowawcze przygotowujące młodzież do określonych zawodów mają swoje źródło w tradycji szkoły.

W przeszłości szkoła kojarzyła się pracodawcom i mieszkańcom Dębicy z kursami komputerowymi i gastronomicznymi.

Dzisiaj szkoła proponuje młodzieży profile kształcące przyszłych handlowców, ekonomistów, gastronomów i pracowników reklamy.

Szkoła zrzeszona jest w Sieci Szkół Promujących Zdrowie, dlatego kształtować pragniemy u młodzieży nawyki zdrowotne i higieniczne oraz rozwijać umiejętność dokonywania właściwych wyborów zachowań chroniących zdrowie własne i innych ludzi.

Celem szkoły jest by ideały wychowawcze proponowane w programie pomogły naszej młodzieży osiągnąć pełną dojrzałość fizyczną, emocjonalną, intelektualną, duchową i społeczną. Szkoła będzie wzmacniać postawy prospołeczne w szczególności poprzez działalność wolontariatu.

Działania wychowawcze służące osiągnięciu pełnej dojrzałości w każdym zakresie będą wzmacniane i uzupełniane przez działania profilaktyczne.

Podstawowe założenia programu:

1. Społeczność szkolną stanowią uczniowie, ich rodzice/ prawni opiekunowie, nauczyciele i pracownicy szkoły. To wspólnota oparta na zasadzie partnerstwa, przyjaźni, szacunku i wzajemnej pomocy.
2. Wszyscy pracownicy szkoły są wychowawcami. Wychowują swoim autorytetem, własnym przykładem, swoją osobowością i postępowaniem.
3. Szkoła wychowuje do samodzielnego podejmowania zadań w życiu rodzinnym, społecznym i publicznym oraz uświadamia, że wolność niesie ze sobą odpowiedzialność za podejmowane decyzje.
4. Szkoła wychowuje do samodzielnego podejmowania zadań w życiu społecznym i publicznym kraju, pozostawia uczniom pełną swobodę wyborów politycznych.
5. Szkoła dba o rozwój kompetencji informatycznych uczniów.
6. Szkoła kształtuje postawy: obywatelskich, poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, poszanowania dla innych kultur i tradycji oraz zapobieganie wszelkim przejawom dyskryminacji.
7. Szkoła wychowuje do wartości: bezpieczeństwo, dyscyplina, kreatywność, odpowiedzialność, miłość, lojalność, nauka, zrozumienie, wspólnota, piękno, sprawiedliwość, mądrość, przyjaźń, wiedza, uczciwość, poważanie, tradycja, wolność, pasja, niezależność, prawość, rodzina, rozwój, prawda, porządek, patriotyzm.
8. Nadrzędnym obowiązkiem ucznia jest nauka, systematyczne uczęszczanie na zajęcia lekcyjne oraz praca nad własnym charakterem i osobowością.
9. Obowiązkiem ucznia jest posługiwanie się poprawnym językiem polskim, pozbawionym wulgaryzmów oraz przestrzeganie zakazu palenia papierosów i korzystania z innych używek.
10. Każdy nauczyciel dołącza do tematyki swojego przedmiotu elementy programu wychowawczego a wychowawca uwzględnia w planie pracy zadania przyjęte do realizacji przez Radę Pedagogiczną i Zespół Wychowawców klasowych.

Diagnoza problemów wychowawczych

Uczniowie Zespołu Szkół Ekonomicznych w Dębicy pochodzą z różnych środowisk i wchodzą w różne grupy ryzyka. Posiadają często różne problemy edukacyjne. Przeprowadzone ankiety wśród uczniów oraz rodziców, obserwacja środowiska szkolnego określiły główne problemy wychowawcze, do których należy zaliczyć:

1. Wagary
2. Palenie papierosów, spożywanie alkoholu i zażywanie narkotyków
3. Używanie wulgaryzmów
4. Zachowania agresywne
5. Stres szkolny
6. Brak dbałości o zdrowy styl odżywiania
7. Niska motywacja uczniów do osiągnięcia celów

Celem podejmowanych działań jest uruchomienie czynników chroniących młodzież przed zachowaniami ryzykownymi, tzn.:

- budzenie zainteresowań
- budowanie pozytywnego stosunku do szkoły
- zachęcanie do podejmowania aktywności (sport, nauka, twórczość, itp.)
- budowanie ciekawości poznawczej
- kształtowanie umiejętności radzenia sobie z emocjami
- wsparcie w trudnych sytuacjach
- budowanie pozytywnej grupy rówieśniczej
- budowanie autorytetów
- opiekę nauczycieli

Cel główny wychowania i profilaktyki:

Wszechstronny rozwój osobowości ucznia w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej.

Cele pośrednie wychowania i profilaktyki:

1. Rozwijanie umiejętności i walorów intelektualnych ucznia
2. Kształtowanie i rozwijanie wrażliwości emocjonalnej ucznia
3. Rozwijanie aktywności uczniowskiej, kształtowanie prawidłowych relacji międzyludzkich i komunikacji interpersonalnej
4. Przygotowanie do aktywnego i twórczego udziału w życiu społecznym
5. Wpajanie szacunku dla kultury i aktywny w niej udział
6. Przygotowanie do życia w rodzinie
7. Promocja zdrowia i przeciwdziałanie patologiom społecznym
8. Kształtowanie i rozwijanie postaw prospołecznych

Wartości Zespołu Szkół Ekonomicznych w Dębicy

1. Wartości ostateczne

Wiara- jest drogowskazem na drodze ludzkiego życia. To ona daje nadzieję na lepsze jutro, pozwala z optymizmem patrzeć w przyszłość. Jest oparciem w chwilach smutku i rozczarowań. Wiara pociesza i umacnia. Wiara jest odpowiedzią na wiele pytań, które stawia sobie człowiek.

Nadawanie sensu życia- jest wartością abstrakcyjną, której człowiek poszukuje przez całe życie. Szukanie sensu życia daje radość, zadowolenie, motywację do działania. Nadawanie sensu życia pozwala uporządkować wartości, którymi kieruje się człowiek. Jest to podstawa egzystencji człowieka we współczesnym świecie.

Szczęście rodzinne- jest bardzo ważne w ludzkim życiu. To właśnie rodzina jest pierwszym „ małym światem” każdego dziecka. Ten mały świat ma duży wpływ na jego wychowanie, na to kim się stanie. Człowiek opuszczający dom rodzinny, w którym panowało szczęście z pewnością łatwiej poradzi sobie w dorosłym życiu. Będzie wiedział, że ma oparcie w rodzinie i zawsze może się zwrócić do niej o pomoc. W ten sposób pokona wiele trudności, z którymi przyjdzie mu się zmagać. Jego rodzina stanie się wzorem do naśladowania , kiedy będzie zakładał własną.

2. Wartości podstawowe

Wolność- to możliwość samodzielnego wyboru ale również swobodne wyrażanie swoich poglądów. Jednak wolność nie jest nieograniczona, musi się mieścić w pewnych granicach moralnych i prawnych. Dzięki wolności człowiek staje się odpowiedzialny za swoje postępowanie i ponosi za nie konsekwencje. Wolność uczy rozróżniać dobro od zła. Wolność to także możliwość życia bez nałogu.

Pokój- jest źródłem szczęścia, daje poczucie bezpieczeństwa, pozwala żyć we wspólnocie i uczy tolerancji. Jednak droga do pokoju wymaga wielu wyrzeczeń, zmusza nas do pracy nad sobą. Człowiek nie może naprawdę żyć i rozwijać się jeśli w jego sercu nie ma pokoju: gdy jest rozdarty wewnątrz.

Sprawiedliwość- to wartość, którą trudno osiągnąć, gdyż jest ona dążeniem do prawdy, a prawdy nie odnajduje się z łatwością, lecz w trudzie codziennego poszukiwania. Sprawiedliwości nie można sztywnie określić, ująć w ramy, ponieważ każdy rozumie ją w inny sposób. Jednak trzeba oprzeć się na jakimś, uniwersalnym systemie wartości, by odnaleźć prawdę.

3. Wartości życia codziennego

Zdrowie- jego walory doceniał już Jan Kochanowski pisząc: „ Szlachetne zdrowie, nikt się nie dowie, jako smakujesz, aż się zepsujesz”. Zdrowie jest wartością, która choć dana z wysoka, w dużej mierze zależy od nas. Powinniśmy zatem troszczyć się o nie, mając świadomość, że dodaje nam ono chęci do życia i radości. Będąc zdrowymi, łatwiej jest pokochać otaczającą rzeczywistość i nieść pomoc innym. Mądrość ludowa głosi: „ lepszy zdrowy żebrak, niż chory król”.

Poszanowanie życia- życie jest wartością najcenniejszą, toteż powinno być otaczane największym szacunkiem. Wzajemne poszanowanie gwarantuje nam byt na ziemi. Naruszenie tej zasady powoduje zachwianie naturalnej równowagi. Ma to miejsce w przypadku aborcji, eutanazji. Dostrzec w innym człowieka znaczy pozwolić mu żyć. Szanując innych- szanujemy siebie.

Zadania szkolnej działalności wychowawczo- profilaktycznej

Obszar: zdrowie i edukacja zdrowotna

Cele szczegółowe	Oczekiwane umiejętności i postawy ucznia	Sposób realizacji	Uwagi
Kreowanie środowiska sprzyjającego zdrowemu stylowi życia	<ul style="list-style-type: none"> • Zna zachowania uczniów będące reakcją na stres • Rozumie własne potrzeby i zna własne możliwości • Rozpoznaje własne emocje i stara się niwelować napięcia • Zna techniki relaksacyjne • Kształci sztukę samooceny i samowychowania 	Lekcje wychowawcze: <ul style="list-style-type: none"> • Jak bronić się przed stresem • Agresja jak sobie z nią radzić • W jaki sposób radzić sobie z konfliktem • Jak uniknąć stresu w szkole? Czy stres jest zawsze szkodliwy? Programy profilaktyczne: <ul style="list-style-type: none"> • Stres pod kontrolą 	
Rozpoznawanie i radzenie sobie z objawami depresji u siebie i u osób w swoim otoczeniu.	<ul style="list-style-type: none"> • Umie rozpoznać pierwsze symptomy depresji u siebie, kolegów i znajomych • Szuka pomocy u rodziców, pedagoga, wychowawców • Chętnie bierze udział w terapiach 	1. Spotkania z pracownikami PPP 2. Kierowanie na zajęcia terapeutyczne 3. <u>Objęcie pomocą pedagoga</u> szkolnego uczniów z objawami depresji 4. <u>Lekcje wychowawcze:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Nasze porażki i sukcesy 	
Znajomość technik uczenia się i umiejętność organizowania własnego czasu pracy	<ul style="list-style-type: none"> • Zna różne techniki uczenia się • Potrafi dobrać technikę uczenia się najlepszą dla siebie • Odważnie stawia sobie cele • Uczeń konsekwentnie dąży do osiągnięcia przyjętych celów • Uczeń planuje swoją pracę i odpoczynek 	<u>Lekcje wychowawcze:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Moje marzenia są piękne • Higiena pracy umysłowej • Trudności w uczeniu się • Techniki pomocne w uczeniu się • Jak wypracować w sobie rzetelność i systematyczność? • Jak uzyskać dobre wyniki w nauce? 	
Dbałość o zdrowie poprzez rozpoznawanie symptomów zagrożeń zdrowia fizycznego i dążenie do zmiany zachowań zdrowotnych	<ul style="list-style-type: none"> • wie co to jest zdrowie i zdrowy styl życia • Posiada utrwalone nawyki higieniczne • Jest współodpowiedzialny za życie i zdrowie swoje i innych • Unika nałogów i uzależnień • Rozpoznaje symptomy zaburzeń psychicznych okresu dorostania 	<u>Lekcje wychowawcze:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Jak nie pić alkoholu i nie palić papierosów? • Jak bronić się przed narkotykami • Samokontrola, samoobserwacja, samoopieka- sposoby na uniknięcie terapii • Czy rzeczywiście łatwiej uniknąć choroby, którą się zna? • Jak odżywiają się nastolatki 	

		<ul style="list-style-type: none"> • Bulimia i anoreksja – jak sobie z tym radzić • Związek między określonym zachowaniem a zdrowiem psychicznym. Higiena psychiczna • Zasady higieny pracy umysłowej • Tytoń , alkohol, narkotyki a mój przyszły zawód • Wolność, czy swawola- uzależnienie • Uzależnienia, gdzie szukać pomocy? • Młodość i dojrzałość <p><u>Programy profilaktyczne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • „Jestem świadom zagrożeń, jestem bezpieczny” • „Narkotyki i dopalacze”. • „Mam haka na raka”, „ Różowa wstążeczka” 	
<p>Dbanie o zdrowie poprzez aktywność fizyczną.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń prowadzi zdrowy styl życia i aktywnie wypoczywa • Uczeń jest odpowiedzialny za zdrowie swoje i innych • Uczeń zna wpływ aktywności fizycznej na zdrowie i urodę • Uczeń zna wpływ aktywności fizycznej na sprawność intelektualną 	<ol style="list-style-type: none"> 1. <u>Lekcje wychowawcze:</u> • Warunki zachowania zdrowia i systemy wspierające zdrowie • Ruch jako sposób rozładowania napięcia emocjonalnego • Jak zdrowo i bezpiecznie wypoczywać na wakacjach • Aktywność fizyczna, a uroda i sprawność • Zdrowie jako wartość ekonomiczna 2. <u>Udział w konkursach szkolnych i międzyszkolnych</u> np.: Przegląd talentów • <u>Udział w zawodach sportowych</u> 3. <u>Uczestnictwo w turniejach i zawodach sportowych</u> 4. <u>Uczestnictwo w rajdach i wycieczkach krajoznawczych</u> 5. <u>udział w akcjach środowiskowych:</u> „Bicyklomania”, „Grzybobranie”, 	

Obszar 2- Relacje – kształtowanie postaw społecznych

Cele szczegółowe	Oczekiwane umiejętności i postawy ucznia	Sposób realizacji	Uwagi
Kształtowanie podstawowych umiejętności komunikacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczy w zajęciach integracyjnych • Czuje się odpowiedzialny za realizację powierzonych zadań • Stara się poznać i polubić swoich kolegów, wychowawcę i nauczycieli • Pomaga słabszym <p>Odnajduje swoje miejsce w klasie i pozyskuje przyjaciół</p>	<p>1. <u>Lekcje wychowawcze:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia integracyjne- autoprezentacja • Tworzymy udaną grupę klasową, zasady pracy grupowej • Budujemy empatie w grupie • Jak porozumiewać się z innymi- zasady dobrego porozumiewania się • Grupy rówieśnicze- więzi międzyludzkie jako typ przyjaźni <p>2. <u>Program profilaktyczny:</u> Jak kształtować prawidłowe relacje międzyludzkie?</p>	
Kształtowanie odporności psychicznej i asertywności	<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi dostrzec dobre i złe zachowanie ludzi • Rozumie przyczyny własnych zachowań • Rozpoznaje zachowania asertywne i zna korzyści wynikające z stosowania tego typu zachowań • Ma świadomość własnych praw i szanuje prawa innych • Umie bronić własnych praw • Potrafi przyjmować krytykę, wyrażać prośbę, bronić własnych opinii • Umie radzić sobie z agresją • Bierze odpowiedzialność za swoje postępowanie 	<p><u>Lekcje wychowawcze:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Co to znaczy być asertywnym • Ćwiczenia asertywności • Zasady dobrego porozumiewania się z innymi, bariery komunikacji • Uczymy się asertywności • Jak rozwiązywać konflikty • Co to znaczy być szczęśliwym człowiekiem • Każdy jest kowalem swego losu • Współpraca i rywalizacja <p><u>Profilaktyka:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • „Zachowania asertywne i radzenie sobie w sytuacjach konfliktowych” „Pseudokibic”, „Ograniczyć wandalizm”, 	
Kształtowanie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania relacji z rówieśnikami, rozpoznawania ich potrzeb zgodnej współpracy z innymi z zachowaniem norm i reguł kultury osobistej	<ul style="list-style-type: none"> • Uczniowie chcą poznać siebie wzajemnie • Uczniowie nawiązują przyjaźni • Stają się zgraną klasą • Szanują swoich kolegów, akceptują ich 	<p>Lekcje wychowawcze:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia integracyjne- autoprezentacja • Zajęcia integracyjne- prezentacja własnych osiągnięć, zainteresowań 	

Rozwijanie empatii, umiejętność podejmowania działań mających na celu pomoc słabszym i potrzebującym	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń jest aktywny • Uczeń rozumie potrzebę pomagania innym • Uczniowie dzielą się swoją wiedzą z kolegami z klasy • Uczniowie biorą aktywny udział w pracach kół rozwijających ich zainteresowania • Uczeń jest otwarty na potrzeby drugiego człowieka • Uczeń bierze udział w akcjach charytatywnych • Uczeń podejmuje działalność wolontariackie 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Praca w klubie 8 wspinających 2. Wizyty w domu dziecka „Hanka” i pomoc jego podopiecznym 3. Praca w Kole PCK i Klubie HDK 4. Praca w wolontariacie hospicyjny 5. Praca w kółkach przedmiotowych 6. Prowadzenie akcji charytatywnych w szkole 7. Organizowanie pomocy koleżeńskiej <p>5. Lekcje wychowawcze przybliżające idee wolontariatu</p>	
Rozwijanie kompetencji w zakresie wykorzystania różnych form grupowej pracy przy rozwiązywaniu problemów	<ul style="list-style-type: none"> • Zna zasady prowadzenia negocjacji • Zna zasady prowadzenia mediacji 	<p><u>Lekcje wychowawcze:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzymy udaną grupę klasową, zasady pracy grupowej • Grupowe podejmowanie decyzji • Budujemy empatie w grupie • Zapobieganie niewłaściwym zachowaniom w grupie i ich eliminowanie • Jak porozumiewać się z innymi- zasady dobrego porozumiewania się 	
Motywowanie do samokształcenia i pogłębiania wiedzy	<ul style="list-style-type: none"> • Dostrzega wartość pracy ludzkiej • Rozumie potrzebę samorozwoju • Planuje swoją pracę umysłową • Jest solidny i konsekwentny • Jest zmotywowany • Zna czynniki wpływające na sukces człowieka • Wyznacza sobie cele • Zna wartość książek dla samorozwoju 	<ul style="list-style-type: none"> • Udział w konkursach przedmiotowych i olimpiadach • Praca w kołach zainteresowań 	
Praca z uczniem zdolnym	<ul style="list-style-type: none"> • Jest aktywnym odbiorcą kultury • Myśli i pracuje kreatywnie • Potrafi rozwiązywać problemy w sytuacjach nietypowych • Jest ciekawy świata 	<ul style="list-style-type: none"> • Koła zainteresowań • Udział w kursach zawodowych w ramach realizacji projektów unijnych • Promowanie osiągnięć uczniów na stronie internetowej szkoły i gablotach szkolnych 	
Kształtowanie poczucia własnej wartości oraz dokonywania	<ul style="list-style-type: none"> • Umie wybrać właściwą drogę życiową • Wyraża umiejętnie sądy i opinie 	<ul style="list-style-type: none"> • Ocena własnej pracy i postawy w każdym semestrze • Ocena zachowania 	

samooceny	<ul style="list-style-type: none"> • Trafnie ocenia własne zachowanie i reakcje • Pogłębia wiedzę o sobie poprzez ciągłe analizowanie swojego zachowania • Jest obiektywny • Akceptuje samego siebie • Potrafi skutecznie walczyć ze swoim lenistwem 		
Przygotowanie uczniów do funkcjonowania w dorosłym życiu i akceptowania stanów psychofizycznych związanych z tym okresem	<ul style="list-style-type: none"> • Ceni zdobyty zawód i wykształcenie • Uczy się przyjmować odpowiedzialność za swoje decyzje • Odczuwa potrzebę znajdowania autorytetów • Jest kreatywny w obliczu zmiany • Posiada umiejętność autoprezentacji • Zna potrzeby rynku pracy i uczy się sztuki aktywnego jej poszukiwania 	Lekcje wychowawcze: <ul style="list-style-type: none"> • Moje plany i cele życiowe- jak je osiągać? • Mój sposób na życie- plany, zamierzenia, postawy • Własna aktywność a kształtowanie osobowości 	
Współpraca z uczelniami wyższymi	<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi zaplanować swoją dalszą naukę i karierę zawodową 	<ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczenie w spotkaniach z przedstawicielami wyższych uczelni • Wyjazdy na Dni otwarte uczelni • Udział w Konkursach organizowanych przez uczelnie wyższe: konkurs „Matematyka w technice dla technika”, konkurs z zakresu rachunkowości itp 	
Przygotowanie do aktywności na rynku pracy	<ul style="list-style-type: none"> • Umie aktywnie poszukiwać pracę • Świadomie dąży do osiągnięcia sukcesu, określa własne cechy osobowe, ocenia możliwość realizacji własnych pomysłów • Łatwo nawiązuje kontakty • Odważnie podejmuje decyzje 	<ul style="list-style-type: none"> • Doradztwo zawodowe • Współpraca z Młodzieżowym Centrum Kariery w Dębicy 	

Obszar 3. Kultura – wartości, normy, wzory zachowań

Cele szczegółowe	Oczekiwane umiejętności i postawy ucznia	Sposób realizacji	Uwagi
Zapoznanie uczniów z dokumentami i wymaganiami prawa szkolnego	<ul style="list-style-type: none"> • Zna normy i chętnie uczestniczy w życiu szkoły • Zna dokumenty organizujące pracę szkoły • Jest odpowiedzialny za wspólne działania podejmowane w szkole 	<ul style="list-style-type: none"> • Zamieszczenie dokumentów regulujących pracę szkoły na stronie internetowej szkoły • Zapoznanie uczniów i rodziców z dokumentami szkoły podczas lekcji i wywiadówek • 	
Pogłębianie wiedzy o patronie szkoły	<ul style="list-style-type: none"> • Zna patrona szkoły i identyfikuje się z jego postawą • Jest gotów wypełniać swoje obowiązki względem społeczności szkolnej • Identyfikuje się z placówką • Pragnie wpływać na własne środowisko społeczne 	<p><u>Lekcje wychowawcze:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie z głównymi zadaniami wychowawczymi szkoły • Tradycja i obrzędowość szkolna • Wkład szkoły w rozwój nauki i kultury naszego regionu i Ojczyzny <p><u>Dzień Patrona szkoły- uroczysta akademii połączona z ślubowaniem</u></p> <p><u>Zabawy i konkursy z okazji Dnia Patrona dla klas 1</u></p>	
Kultywowanie tradycji szkolnych	<ul style="list-style-type: none"> • Aktywnie włącza się w życie szkoły • Integruje się z społecznością szkolną • Współorganizuje imprezy i uroczystości szkolne • Ma świadomość współodpowiedzialnością za działania podejmowane przez szkołę • Zna zasady zachowania się podczas uroczystości szkolnych • Jest ciekawy świata i ludzi 	<ul style="list-style-type: none"> • Uroczystość rozpoczęcia i zakończenia roku szkolnego oraz zakończenia nauki przez uczniów klas czwartych • Ślubowanie klas pierwszych • Dzień edukacji Narodowej • Spotkanie opłatkowe społeczności szkolnej • Bale studniówkowe • Dzień Otwarty Szkoły- promocja szkoły • Imprezy integrujące społeczność szkolną: dyskoteki ostatkowe, pielgrzymka pierwszoklasistów do Sanktuarium w Zawadzie, pielgrzymka maturzystów do Częstochowy • 	
Poznanie losów absolwentów	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie różnorodność ludzkich dążeń i postaw • Ma świadomość, że każdy jest kowalem swego losu • Zna swoje mocne i słabe strony 	<p><u>Lekcje wychowawcze:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Moje plany i cele życiowe- jak je osiągnąć? • Własna aktywność a kształtowanie osobowości 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Pracuje nad swoją osobowością • Podejmuje świadomie decyzje dotyczące wyboru drogi życiowej • Planuje swoją dalszą edukację i karierę zawodową • Nie boi się nowych wyzwań 	<ul style="list-style-type: none"> • Moje aspiracje zawodowe • Trening aktywnego poszukiwania pracy • Wybór kierunków studiów <p>Badanie losów absolwentów Rozwijanie tradycji zjazdów absolwentów</p>	
Kształtowanie systemu wartości młodzieży	<ul style="list-style-type: none"> • Odróżnia dobro od zła • Ma właściwą hierarchię wartości • Potrafi oceniać postępowanie nie tylko bohaterów literackich ale także siebie i swoich kolegów • Kieruje się własnym sumieniem • Jest człowiekiem pracowitym, wytrwałym, rzetelnym, uczciwym • Ponosi konsekwencje swoich czynów • Wypełnia obowiązki wobec swojej rodziny i szkoły • Pomaga ludziom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej, emocjonalnej i społecznej • zna normy i uczestniczy w zbiorowym wysiłku • nie boi się wyzwań 	<p><u>Lekcje wychowawcze:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Moja hierarchia wartości • Uczciwość na co dzień. Czy to sprawa osobista czy społeczna? • Ideały i wartości a cele życiowe • Jak wypracować w sobie rzetelność i systematyczność <p><u>Tematyka lekcji z i polskiego dotycząca oceny bohaterów literackich i ich postępowania</u></p> <p><u>Lekcje z religii- problematyka dobra i zła</u></p>	
Umiejętność budowania przyjaźni	<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi ocenić swoje zachowania i reakcje • Jest obiektywny w ocenie siebie i innych • Analizuje własne postępowanie i umie rozwiązywać problemy powstałe w kontaktach z innymi • Pracuje nad własną osobowością • Docenia wartość przyjaźni 	<p><u>Lekcje wychowawcze:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Jak zyskać przyjaciół i powodzenie w życiu? • Przyjaźń- miłość- rodzina • Dojrzałość, dorosłość a odpowiedzialność za siebie i innych 	
Dorastanie do miłości	<ul style="list-style-type: none"> • Umie okazywać i wyrażać uczucia • Odczuwa potrzebę wyrażania uczuć • Potrafi określać rodzaje miłości • Ma świadomość czym jest małżeństwo i jaka odpowiedzialność wiąże się z jego zawarciem • Zna różnicę fizyczne i psychiczne między kobietą i mężczyzną • Rozumie znaczenie macierzyństwa i ojcostwa 	<p><u>Lekcje wychowawcze:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Co to znaczy być szczęśliwym człowiekiem • Młodość i dojrzałość • Jaką rolę pełnią uczucia w życiu człowieka? • Ja i moja przyszła rodzina 	
Kształtowanie norm zachowania się podczas uroczystości szkolnych i środowiskowych	<ul style="list-style-type: none"> • Szanuje wspólny wysiłek • Jest człowiekiem kulturalnym potrafiącym zachować się w każdej sytuacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie ze statutem szkoły i wewnętrznymi regulaminami • Pomoc w organizacji imprez lokalnych: kiermasz 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Buduje pozytywny wizerunek szkoły w środowisku lokalnym 	<p>wielkanocny, wspólne czytanie na dębickim rynku, orszak Trzech króli i inne</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie koła modelarskiego dla dzieci i młodzieży z powiatu dębickiego • Lekcje wychowawcze: moja kultura zachowania się 	
Zapobieganie wulgaryzacji języka	<ul style="list-style-type: none"> • Odróżnia słowa nacechowane neutralnie od słów mających zabarwienie negatywne • Rozumie powiedzenie” granice mojego języka są granicami mojego świata” • Umie wyrażać sądy i opinie • Komunikuje się prawidłowo i umiejętnie rozwiązuje konflikty 	<p>Lekcje z języka polskiego</p> <p>Lekcje wychowawcze:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jak porozumiewać się z innymi- zasady dobrego porozumiewania się • Zasady dobrego zachowania czyli savoir vivre dla nastolatków • Zasady dobrego porozumiewania się- bariery komunikacji 	
Szacunek do drugiego człowieka	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń szanuje ludzi w słowach i działaniach • Stosuje zwroty grzecznościowe 	<ul style="list-style-type: none"> • Zwracanie uwagi na kulturalne zachowanie się uczniów • Lekcja wychowawcza: Moja kultura zachowania 	
Znajomość dostosowywania stroju do okazji	<ul style="list-style-type: none"> • Zna i stosuje zasadę „ mój strój świadczy o mnie: • Zna zapisy statutu szkoły określające prawidłowy strój 	<p>Lekcje wychowawcze:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mój styl życia. Mój wygląd zewnętrzny <p>Lekcje z przedmiotów zawodowych z dostosowania ubioru do spotkań biznesowych, itp</p>	
Kształtowanie szacunku do własnego państwa, symboli narodowych, religijnych oraz pamiątek historycznych	<ul style="list-style-type: none"> • Jest zdolny do refleksji nad ludzkim losem, historią • Umiejętnie wyraża sądy i opinie • Zna hymn narodowy • Kultuluje obchody świąt państwowych • Potrafi zachować się w każdej sytuacji jest kulturalny • Jest ciekawy świata i ludzi • Buduje wzorowy wizerunek szkoły w środowisku lokalnym 	<ul style="list-style-type: none"> • Obchody święta flagi • Udział poczty sztandarowego i delegacji młodzieży w uroczystościach patriotycznych • Wycieczki do miejsc pamięci narodowej • Lekcje historii i wiedzy o społeczeństwie poświęcone najważniejszym wydarzeniom w historii naszej Ojczyzny i naszego regionu 	

Świadomość obowiązków i praw obywatelskich	<ul style="list-style-type: none"> • Wykazuje aktywność • Przejawia inicjatywy • Jest prospołeczny • Chce zmieniać własne środowisko społeczne • Ma świadomość współodpowiedzialności za środowisko, w którym żyje • Zgłasza kandydatów do władz uczniowskich i potrafi ich reklamować 	<ul style="list-style-type: none"> • Wybory do SU i samorządów klasowych • Tworzenie i opiniowanie dokumentów szkolnych • Lekcje z wiedzy o społeczeństwie dotyczące praw i obowiązków obywatelskich 	
Pogłębianie wiedzy o historii własnego regionu	<ul style="list-style-type: none"> • Jest zdolny do refleksji nad historią swojego regionu • Ma poczucie więzi z swoją małą Ojczyzną • Pragnie pogłębiać wiedzę o regionie 	<ul style="list-style-type: none"> • Organizowanie wycieczek do muzeum regionalnego w Dębicy • Udział w konkursach, wystawach organizowanych w powiecie lub mieście • Lekcje z historii ukazujące historię regionu w którym żyjemy 	
Wychowanie w duchu demokracji i propagowanie osiągnięć kultury europejskiej	<ul style="list-style-type: none"> • Jest tolerancyjny • Szanuje pracę własną i innych • Rozumie wspólnotę dziedzictwa kulturowego Europy • Zdobywa wiedzę o kulturze europejskiej • Jest otwarty w stosunku do przedstawicieli innych narodów, kultur i wyznań • Śmiało wyraża swoje poglądy • Jest świadomym obywatelem Europy, kieruje wizerunek młodego Europejczyka 	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacja Dnia Języków Obcych • Współpraca z Niemieckim Biurem Pracy • Współpraca z Instytutem Goethego w Krakowie • Udział w projektach unijnych 	

Obszar 4. Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)

Cele szczegółowe	Oczekiwane umiejętności i postawy ucznia	Sposób realizacji	Uwagi
Kształtowanie umiejętności zachowania abstynencji od substancji psychoaktywnych	<ul style="list-style-type: none"> • zna skutki zdrowotne używania narkotyków i dopalaczy • zna następstwa prawne stosowania i rozprowadzania substancji psychoaktywnych • potrafi dokonywać właściwych wyborów • unika sytuacji sprzyjających zażywaniu substancji psychoaktywnych 	<p><u>Lekcje wychowawcze:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Używki i dopalacze i ich wpływ na życie i zdrowie • Każdy jest kowalem swego losu, czy człowiek uzależniony też? • <p><u>Programy profilaktyczne:</u> „Narkotyki i dopalacze”.</p>	
Zapobieganie chorobom społecznym i cywilizacyjnym	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie potrzebę troski o swoje zdrowie • Zna zasady postępowania w kontaktach z chorymi na HIV • Zna zasadę „lepiej zapobiegać niż leczyć” 	<p><u>Programy profilaktyczne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Profilaktyka przedwczesnej inicjacji seksualnej • Profilaktyka anty HIV i AIDS • Profilaktyka uzależnień: „ARS czyli jak dbać o miłość” <p><u>Konkursy szkolne i międzyszkolne:</u> Rejonowa Olimpiada Wiedzy o Uzależnieniach i ich Konsekwencjach</p> <p><u>Lekcje wychowawcze:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zagrożenia we współczesnym świecie- chory cywilizacyjne • Rola rządu i społeczeństwa wobec ludzi dotkniętych epidemią HIV i AIDS 	
Uczestnictwo w imprezach sportowych	<ul style="list-style-type: none"> • Świadomie dąży do ochrony, utrzymania i poprawy zdrowia własnego, swoich kolegów, rodziny i najbliższego otoczenia • Rozumie i stosuje zasady zdrowej rywalizacji • Jest świadom korzyści płynących z uprawiania sportu 	<p><u>Szkolne zawody sportowe:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Turniej czar par • O puchar dyrektora szkoły <p><u>Uczestnictwo w zawodach sportowych na szczeblu powiatowym, wojewódzkim i ogólnopolskim</u></p>	
Kształtowanie umiejętności spędzania wolnego czasu	<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi właściwie spędzać czas wolny • Rozumie potrzebę aktywnego wypoczynku • Dbą o swój rozwój psychofizyczny • Umie gospodarować swoim czasem wolnym 	<p><u>Lekcje wychowawcze:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Jak twórczo odpoczywać i spędzać czas wolny 	
Znajomość zasad pierwszej pomocy przedmedycznej	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie znaczenie pierwszej pomocy dla ratowania życia i zdrowia osoby poszkodowanej • Potrafi udzielić pierwszej pomocy 	<p><u>Zajęcia z edukacji dla bezpieczeństwa</u></p> <p><u>Lekcje wychowawcze:</u></p>	

	<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi wezwać pomoc w przypadku zagrożenia życia lub zdrowia 	<ul style="list-style-type: none"> • Pierwsza pomoc przedmedyczna- kolejne kroki ratownicze przy udzielaniu pierwszej pomocy 	
Rozumienie zagrożeń płynących z przynależności do grup nieformalnych	<ul style="list-style-type: none"> • Zna subkultury młodzieżowe i rozumie zasady ich działania • Zna i rozumie zasady działania sekt 	<u>Lekcje wychowawcze:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Jak rozpoznać sektę • Czy sekty stanowią zagrożenie dla młodego człowieka? • Nastolatek w świetle subkultur młodzieżowych 	
Zagrożenia cywilizacyjne- rasizm, nietolerancja, terroryzm,	<ul style="list-style-type: none"> • Zna skutki nietolerancji i propagowania rasizmu • Wie na czym polega terroryzm i co jest jego przyczyną 	<u>Lekcje wychowawcze:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Czy jestem tolerancyjny? Czy szanuje i akceptuję prawa innych? • Akceptacja i tolerancja 	
Bezpieczeństwo w sieci	<ul style="list-style-type: none"> • Posiada wiedzę z zakresu obsługi komputera i programów komputerowych • Zna zasady bezpiecznego poruszania się w sieci • Zna oddziaływanie forów społecznościowych na nasze życie • Rozumie niepożądane działania środków masowego przekazu • Rozumie wpływ reklam na nasze wybory i podejmowane decyzje 	<u>Lekcje wychowawcze:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Zagrożenia we współczesnym świecie • Internet- pomoc czy zagrożenie? <u>Program profilaktyczny:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Cyberbezpieczni • „Stop patologiom – razem bezpieczniej”, 	

Sylwetka absolwenta szkoły

Absolwent szkoły:

1. Zna lepiej siebie i innych
2. Umie wyznaczać sobie cele życiowe i dążyć do nich
3. Ma poczucie głębokiego sensu życia
4. Umie komunikować się z ludźmi, rozwiązywać konflikty, negocjować i dyskutować
5. Jest wolnym, odpowiedzialnym i samodzielnym człowiekiem
6. Jest uczciwym, rzetelnym i prawdomównym człowiekiem
7. Dbą o zdrowie własne i innych
8. Promuje zdrowy styl życia
9. Jest zdolny do samodzielnego, krytycznego myślenia, postępuje zgodnie z własnym sumieniem
10. Zna zagrożenia współczesnego społeczeństwa i świata, uświadamia sobie negatywne konsekwencje zagrożeń
11. Jest odporny na negatywny wpływ różnych patologicznych zjawisk społecznych oraz środków przekazu
12. Umie wybierać właściwe postawy w obliczu patologii, być odpowiedzialnym za siebie i innych
13. Jest wrażliwy na krzywdę i zło
14. Jest tolerancyjny, z szacunkiem odnosi się do ludzi o odmiennych poglądach
15. Kocha i szanuje swoją Ojczyznę, jej kulturę i tradycję
16. Korzysta z dorobku kultury, tradycji szkoły, środowiska lokalnego i Ojczyzny
17. Szanuje przyrodę, dostrzega jej piękno
18. Dbą o kulturę osobista
19. Jest odpowiedzialny w przeżywaniu własnej seksualności, przygotowany do małżeństwa i rodzicielstwa
20. Rozwija swoje zdolności i zainteresowania, zdobywa wiedzę umożliwiającą dalsze kształcenie.